ज्वरशोषजित्। द्रव्यं द्रवाव कालवाव हितम्। "अवस्थाकुमारितं स्वर्णं बलं वीर्यञ्च नाशयेत्। करोति रोगान्मृत्युञ्च तद्वर्ज्यं यत्नतस्ततः"

तद्भेदादिकं राजनि० उक्तं यथा

"दाहेऽतिरक्तमथ यत्र सितं छिदायां काश्मीरकान्ति च विभाति निकाषपट्टे। स्निग्धञ्च गौरवसुपैति च वस्तुलायां जानीत देवजनकं मृदु रक्तपीतम्। तत्रैकं रसवेधजं तदपरं जातं स्वयंभूमिजं किञ्चाम्बुवङ्गजोद्भवं चेति त्रिधा काञ्चनम्। तत्रादौ किल पीतरक्तमपरं रक्तं ततोऽन्यत् यथा गौराभं तदिति क्रमेण गदितं स्यात् पूर्वपूर्वोत्तमम्"। तत्र रसवेधजस्य करणप्रकारः "आनीय पारदं देवि! स्थापयेत् प्रस्तरोपरि। तस्योपरि जपेन्मन्त्रं सर्वतन्त्रमयात्मकम्। साष्टसहस्रं देवेशि! प्रजपेत् साधकाग्रणीः। स्वयम्भूपुष्पसंयुक्तं वस्त्रे चाष्टगुणे शिवे! संस्थाप्य पारदं देवि! मृत्पात्रयुगले शिवे!। पुष्पयुक्तेन सूत्रेण बध्नीयात् वस्त्रवल्लतः। कृत्तिकया रजनैव धान्यस्य परमेश्वरि!। लेपयेद्वस्त्रयत्नेन रौद्रे शुष्काणि कारयेत्। पुनश्च लेपयेद्भीमात् ततो वह्नौ विनिःक्षिपेत्। अष्टमीनवमीरात्रौ क्षिपेत्तैव सुरेश्वरि!। अथ वा परमेशानि! मृत्पात्रे स्थापयेद्रसम्। वह्नौरसेन तद्द्रव्यं शोधयेद् वह्नियत्नतः। हतनारीरसेनैव तथैव शोधनं चरेत्। एवं कृते तु गुटिका यदि स्यात् दृढबन्धना। धुस्तूरस्य समानीय मध्ये शून्यञ्च कारयेत्। कृष्णाख्यतृणवीजोगे तथा हतकुमारिका। एवं कृते वह्नियोगे भस्मसात् जायते ध्रुवम्। भस्मयोगे भवेत् स्वर्णं धनदायाः प्रसादतः। विवर्णं जायते द्रव्यं यदि पूजां न चाचरेत्" मालतीभेदतन्त्रे ५प०। वङ्गोद्भवहरभवस्य करणविधिः गारुडे १८८अ०। "सुवर्णकरणं वक्ष्ये इत्युपक्रमे "पोतं धुस्तूरपुष्पञ्च सीसकञ्च पलोन्मितम्। पाठाकाकुलयाशा च मूलजावर्णनाशयेत्"। सुवर्णं चाग्नौ टङ्कमानं न जीर्यते यथोक्तं वाग्भ० "अग्नौ सुवर्णमजीर्णम्"। कर्मभिन्नब्राह्मणस्त्रीगमनकाञ्चनस्तेयवर्जकरणं महापातकं। महापातकनिरूपणे प्रायश्चित्तविवेकः।

सुवर्णक म० सुवर्णमिव कायति कै-क। १पित्ते हेमच०। सुष्ठु वर्णोऽस्य कप्। २सुन्दरवर्णयुक्ते त्रि०।

सुवर्णकदली स्त्री सुष्ठु वर्णो यस्याः कर्म०। स्वर्णवर्णकदल्याम्। (चांपाकला) राजनि०।

सुवर्णकार पु०सुवर्णं सुवर्णमयभूषणादि करोति कृ-अण्। (सेकरा) स्वर्णकारे जातिभेदे हेमा०।

सुवर्णगणित न० सुवर्णस्य वर्णादिज्ञानार्थं गणितभेदे तत्प्रकारो लीला० उक्तो यथा

"अथ सुवर्णगणिते करणसूत्रं दत्तम्। सुवर्णवर्णोद्भवयोगराशौ स्वर्णैक्यमध्ये कनकैक्यवर्णः। वर्णौ भुवेष्टाधितहेमभक्ते वर्णोद्भवे शोधितहेमसङ्ख्या। उदाहरणानि। विश्वार्कवेदद्वयवर्णसुवर्णमाषाः दिग्वेदबाणयुगप्रमिताः क्रमेण। आवर्त्तितेषु वद तेषु सुवर्णवर्णस्तूर्णं सुवर्णगणितज्ञ! वणिग्! भवेत् कः। ते शोधने यदि च विंशतिरक्तमाषाः स्युः षोडश द्विविधवर्णमितिस्तदा का। तच्छोधितं भवति षोडशवर्णहेम ते विंशतिः कति भवन्ति तदा च माषाः।

न्यासः १२ १२ ११ १०
१० ४ २ ४

आता आवर्त्तितं सुवर्णमितिः १२। एत एव यदि शोधिताः सन्तः षोडशमाषाः भवन्ति तदा वर्णः १५। यदि तदेव शोधितं षोडशवर्णं स्वर्णं भवति तदा पञ्चदशमाषाः भवन्ति। अथ वर्णज्ञानाय करणसूत्रं दत्तम्। स्वर्णैक्यनिष्ठायुतिजातवर्णात् सुवर्णतद्वर्णवधैक्यहीनात्। अज्ञातवर्णोऽग्निजवङ्गयोगमज्ञातवर्णस्य भवेत्प्रमाणम्। उदाहरणम्। दशेन्द्रवर्णौ वसुनेत्रमाषा अज्ञातवर्णस्य घटेतदैक्ये। जातं षडे, द्वादशकं सुवर्णः अज्ञातवर्णस्य वद प्रमाणम्।

न्यासः १० ११
८ २ ६

सप्तनज्ञातवर्णमानम् १५। सुवर्णज्ञानाय करणसूत्रं दत्तम्। स्वर्णैक्यनिष्ठो युतिजातवर्णः स्वर्णसुवर्णैक्यविवोजितस्य। अष्टेभवर्णोऽग्निजयोगवर्णविक्षेपभक्ता विदितोऽग्निजं स्यात्। उदाहरणम् "दशेन्द्रवर्णौ गुणचन्द्रमाषाः किञ्चिद्युता षोडशकस्य तेषाम्। जातं त्रयो द्वादशकं सुवर्णं कतीह ते षोडशवर्णमाषाः।

न्यासः १० १४ १६
२ १ ८

लब्धं माषमानम् १। सुवर्णज्ञानाय-त्करणसूत्रं दत्तम्। साध्येनोनोऽनल्पवर्णो विधेयः साध्यो वर्णो ह्रस्ववर्णोनितस्य। दृष्टस्य येषके स्वर्णमाने ज्ञातो लब्धानल्पवर्णोऽग्निजोऽसौ। उदाहरणम् "हाटकगुटिके